

Наукові перспективи
Видавнича група

ISSN (print) 2708-7530
DOI: 10.52058/2708-7530-2024-9(51)

НАУКОВІ ПЕРСПЕКТИВИ

СЕРІЯ: "ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ", СЕРІЯ: "ПРАВО",
СЕРІЯ: "ЕКОНОМІКА", СЕРІЯ: "ПЕДАГОГІКА",
СЕРІЯ: "ПСИХОЛОГІЯ", СЕРІЯ: "МЕДИЦИНА"

*Вітаємо вас зі святом
Покрови Пресвятої
Богородиці,
Днем захисників і
захисниць України.*

*Шановні громадяни,
колеги, дорогі друзі!!!*

*У цей день, ми віддаємо данину поваги
героям, які зі зброєю в руках борються
за Батьківщину, чоловікам, жінкам,
які стали на захист країни, всім, хто
з честю захищає рубежі України,
зміцнює її обороноздатність та
суверенітет.*

*Бажаємо миру, щастя, здоров'я і
довголіття, бадьорості духу і родинної
злагоди, радості і добра!*

*З повагою,
директор Видавничої групи
«Наукові перспективи»,
директор європейського ліцею
«Наукові перспективи» **Ірина Жукова***

НЕПЕРЕМОЖНІ
Україні

Випуск 9(51)
2024

Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління

Асоціація науковців України

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

Наукові перспективи

*(Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Медицина», Серія «Педагогіка», Серія «Психологія»)*

Випуск № 9(51) 2024

Київ—2024

Гречаник Н.Ю., Савчук О.Ю. <i>ІННОВАЦІЙНІ МАРКЕТИНГОВІ СТРАТЕГІЇ У КОНТЕКСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ЗАРУБІЖНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД</i>	507
Дика О.С., Наумчук К.М., Клименко І.В., Андрущенко Т.М. <i>ВПЛИВ ВОЄННО-ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ НА ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН</i>	521
Залуцька Х.Я., Маслак Т.О. <i>ЦИРКУЛЯРНА ЕКОНОМІКА: СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ТА ХАРАКТЕРНІ РИСИ</i>	531
Зубков С.О., Колесник А.О., Шалений В.А. <i>ЦИФРОВЕ СТРАТЕГУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ АДАПТАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА ДО УМОВ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ</i>	556
Калмиков О.В. <i>УПРАВЛІННЯ СКЛАДСЬКИМИ ЗАПАСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ</i>	571
Корнилюк Р.В. <i>ФІНАНСОВИЙ СКОРИНГ БАНКІВ У РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОМУ УПРАВЛІННІ</i>	585
Кулиняк І.Я., Корпало О.А. <i>ЦИФРОВИЙ БРЕНДИНГ: ІНСТРУМЕНТИ ТА НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ</i>	597
Лагодієнко О.В. <i>ДОСЛІДЖЕННЯ ПАРАДИГМАЛЬНИХ ЗМІН У ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ СТРАТЕГІЇ АГРОПІДПРИЄМСТВ</i>	610
Магас Н.В., Парфенюк Є.І. <i>УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДІВ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ</i>	623
Мазій Н.Г., Дзюбенко Ю.О. <i>ДОСЛІДЖЕННЯ СУТНОСТІ ТА СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ</i>	633
Маслак О.О., Вороновська М.М., Малик М.В. <i>АНАЛІЗУВАННЯ ПІДХОДІВ ДО ТАКТИЧНОГО ПЛАНУВАННЯ В СИСТЕМІ ЦИРКУЛЯРНИХ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ ПІДПРИЄМСТВ: МЕТОДИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ЗАВДАННЯ</i>	648

Мельник Л.М., Юрша О.М., Гончарук О.А., <i>КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО РОЗРОБКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА</i>	661
Москалюк С.І. <i>СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА ТА ГОСПОДАРСЬКИХ СУБ'ЄКТІВ (НА ПРИКЛАДІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД УКРАЇНСЬКОЇ БЕССАРАБІЇ)</i>	679
Найденко О.Є. <i>МІСЦЕ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ В СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ</i>	691
Накалюжна А.О. <i>ДОСЛІДЖЕННЯ РИЗИКІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА РЕЗУЛЬТАТИВ- НІСТЬ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АВТОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА</i>	706
Павлова Г.Є., Калуга В.Я., Погорілий Б.В. <i>РОЛЬ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ У СТАБІЛЬНОМУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА</i>	722
Петько С.М. <i>БЕЗКОНТАКТНІ ПОСЛУГИ МЕРЕЖІ 5G В ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ РЕСПУБЛІКИ КОРЕЯ</i>	731
Поляк-Свергун М.М., Дерманська Л.В. <i>ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ</i>	744
Прохорова М.Е., Гуменюк Я.М. <i>ДИНАМІКА РОЗВИТКУ ETF У ГЛОБАЛЬНОМУ ІНТЕГРОВАНОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ВПЛИВ НА МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС І УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ</i>	753
Савенко І.І. <i>РОЛЬ ВІЙСЬКОВОЇ ЛОГІСТИКИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ АСОРТИМЕНТНО НЕОБХІДНИМИ РЕСУРСАМИ</i>	772
Соколенко Л.Ф., Балла І.В., Борковська В.В. <i>РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА АВТОМАТИЗАЦІЇ В СУЧАСНОМУ БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ</i>	787
Худик Н.І., Вичівський П.П., Палійчук У.В. <i>ВПЛИВ ІВЕНТИВНОГО ТУРИЗМУ НА ПІДВИЩЕННЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ІСТОРИКО- КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ</i>	799

Цвіток Н.І. 813
*РИЗИК-ФАКТОРИ ЛІКВІДНОСТІ БАНКУ ТА МЕТОДИ ЇХ ОЦІНЮВАННЯ
В УМОВАХ ВОЛАТИЛЬНОСТІ ФІНАНСОВОГО РИНКУ*

Шот А.П. 824
*СХЕМИ УХИЛЕННЯ БІЗНЕСУ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ ТА ЇХ ВПЛИВ
НА ДОХОДИ БЮДЖЕТУ*

Щитов Д.М. 836
*ЕЛЕКТРОННА КОМЕРЦІЯ ВИСОКИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ВИСОКО-
ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПОСЛУГ*

Ярошенко С.С. 852
ЩОДО ПОНЯТТЯ «УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТА ПАСИВАМИ БАНКУ»

СЕРІЯ «Право»

Жукова І.В. 863
*СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НОРМА-
ТИВНО-ПРАВОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ СФЕРИ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ*

Берч В.В. 873
*ДО ПИТАННЯ ПРО КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС
ПРИСЯЖНОГО: ДОКТРИНАЛЬНІ ЗАСАДИ*

Бобик М.В. 881
*ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХУВАННЯ ВОЄННИХ РИЗИКІВ В
УКРАЇНІ*

Борис Т.Т. 893
*РОЛЬ ПРИНЦИПІВ МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ПРАВА У
СИСТЕМІ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖДЕРЖАВНИХ ВІДНОСИН ЄС ТА
УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ*

Булик І.Л., Стрельченко О.Г. 910
*СУТНІСТЬ АПЕЛЯЦІЙНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВ-
НОМУ СУДОЧИНСТВІ: ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СПРАВЕДЛИВОСТІ ТА
ЗАХИСТУ ПРАВ ГРОМАДЯН*

Вільчик Т.Б. 921
*ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ДОКАЗУ-
ВАННЯ У МІЖНАРОДНИХ КОМЕРЦІЙНИХ АРБІТРАЖНИХ СУДАХ*

Дрок І.С. <i>РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ ЗАКОННОСТІ ПІД ЧАС ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИМУСУ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ</i>	937
Ільющенко Д.В. <i>РЕФРАКЦІЯ ПРИНЦИПУ НЕЗАСТОСУВАННЯ СИЛИ НА МЕЖІ РОЗДІЛУ ГЕОПОЛІТИКИ ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА</i>	946
Коваленко О.О., Плотнікова А.В. <i>ЩОДО КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РОЗУМІННЯ НАСЛІДКІВ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ Ч.2 СТ. 270 КК УКРАЇНИ</i>	961
Маркулинець А.А. <i>ДО ПИТАННЯ ЩОДО ПЕРІОДИЗАЦІЇ РОЗВИТКУ ТА СТАНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ</i>	973
Мисливий В.А. <i>ВІДМЕЖУВАННЯ НЕПРАВДИВОГО ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЗАГРОЗУ ГРОМАДСЬКІЙ БЕЗПЕЦІ ВІД ПОШИРЮВАННЯ НЕПРАВДИВИХ ЧУТОК</i>	984
Монастирський М.В. <i>ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ ВИБОРЧИХ ПРАВ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ</i>	996
Никон О.З. <i>ПРО НАДАННЯ СУДАМИ ПОСЛУГ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНФОРМАЦІЙНО- ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СУЧАСНИХ УМОВАХ</i>	1007
Пашасєв Б.В. <i>ДО ПИТАННЯ ПРО ВПЛИВ ДЖЕРЕЛ ПРАВА НА РОЗВИТОК СИСТЕМИ ПРАВ ЛЮДИНИ</i>	1023
Пустовіт Ю.Ю. <i>ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АЗАРТНИХ ІГОР</i>	1033
Форостяний А.В., Заїка С.О. <i>ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ ЯК ЗАПОБІЖНОГО ЗАХОДУ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ</i>	1046
СЕРІЯ «Психологія»	
Вабчук О.Н., Shou Binbin <i>STRUCTURE OF INTERETHNIC TOLERANCE</i>	1058

- Байда С.П.** 1069
ВПЛИВ ІМІДЖУ КЕРІВНИКА НА ЕФЕКТИВНІСТЬ РОБОТИ ОРГАНІЗАЦІЇ
- Бекетова Н.В., Мозгова Г.П.** 1078
ОСОБИСТІСНА ТА СИТУАТИВНА ТРИВОЖНІСТЬ І ДЕПРЕСІЯ ПРИ ПОСТКОВІДНОМУ СИНДРОМІ У ПІДЛІТКІВ
- Бекетова Г.В., Ханецька Т.І.** 1092
РИЗИКИ РОЗВИТКУ ПОСТКОВІДНОГО СИНДРОМУ У ДОРΟΣЛИХ, ПІДЛІТКІВ ТА ДІТЕЙ
- Бойко А.О.** 1108
ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ
- Бойко-Бузиль Ю.Ю.** 1121
РОЗВИТОК НАВИЧОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ЯК СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ
- Большакова А.М., Дубінін Д.О.** 1135
САМОЗДІЙСНЕННІСТЬ У СТАГНАЦІЙНОМУ І РЕСУРСНОМУ ВИМІРАХ ТА АКсіОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ
- Бочелюк В.Й., Панов М.С., Спицька Л.В.** 1149
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ
- Гаман І.Г.** 1160
ПОНЯТТЯ «КРИЗОВА ДОПОМОГА» У ПСИХОЛОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ
- Доцевич Т.І.** 1178
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДОСЯГНЕНЬ У СТУДЕНТІВ
- Кернас А.В., Хачина Н.** 1191
ПРОБЛЕМА АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ ЗМУШЕНО ВИЇХАВШИХ З УКРАЇНИ
- Колесніченко М.В.** 1202
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ЗАРУБІЖНИХ ДОСЛІДНИКІВ ДО ВИМІРЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОГЕЗІЇ
- Копилова С.В., Біла І.М.** 1214
ДИНАМІКА МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ПСИХОЛОГІЧНОГО Й СОЦІОЛОГІЧНОГО ОСМИСЛЕННЯ КАТЕГОРІЇ «СТИЛЬ»

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Державне управління»

Izha M.M., Kurnosenko L.V. <i>COMPARATIVE ANALYSIS OF THE FUNCTIONS OF THE STATE REGULATORY BODIES OF HEALTH CARE STAFFING IN GREAT BRITAIN AND UKRAINE</i>	17
Аніщенко Д.В. <i>ШЛЯХИ РОЗВИТКУ АВТОТРАНСПОРТНОГО СПОЛУЧЕННЯ КРАЇНИ, ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД</i>	30
Бевз С.В. <i>ДОКТРИНАЛЬНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ</i>	40
Белецький А.В., Проніна О.В. <i>ПРОБЛЕМИ ТА ЗАВДАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	51
Бурик З.М., Варенья Н.М., Ящук П.В. <i>ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: ЗМІСТ І СТРУКТУРА</i>	64
Вознюк О.М., Пашов Р.І. <i>РОЗВИТОК АНТИКОРУПЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ ЯК ЗАПОРУКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОБРОЧЕНОСТІ В СФЕРІ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ</i>	78
Дегтяр А.О. <i>СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ</i>	90
Дунаєв І.В., Бублій М.П. <i>ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВПЛИВУ ДЕРЖАВИ НА МІЖНАРОДНУ МІГРАЦІЮ РОБОЧОЇ СИЛИ</i>	102
Єсенніков К.В. <i>ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ: РИЗИКИ І МОЖЛИВОСТІ</i>	115

- Заболотний А.В.** 127
РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ В СИСТЕМІ ВІЙСЬКОВОЇ ЛОГІСТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
- Карпінський Б.А., Адамська І.П., Карпінська О.Б.** 139
ІМІДЖ І ОРГАНІЗАЦІЙНА КУЛЬТУРА ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ: СТРАТЕГІОЛОГІЯ ОЦІНКИ ЗА МИРНОГО ПЕРІОДУ ТА ВОЄННОГО СТАНУ
- Качмар О.В., Маланюк Т.З., Крицак О.О.** 166
СОЦІОКУЛЬТУРАЛІЗМ ЯК ЦИВІЛІЗАЦІЙНИЙ ФЕНОМЕН СУЧАСНОСТІ
- Котуков О.А.** 177
ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ДЕРЖАВНИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- Круглов В.В., Бублій М.П.** 193
ВЗАЄМОДІЯ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УРЯДУВАННЯ У СФЕРАХ КОРПОРАТИЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ІМІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ: СТРАТЕГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ВІДНОВЛЕННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ УКРАЇНИ
- Лазор О.Д.** 203
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ОБОРОНОЗДАТНОСТІ УКРАЇНИ
- Любченко А.В.** 212
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ В СФЕРІ МІЖНАРОДНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
- Маліборський П.В.** 225
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ФІНАНСОВИХ НАДХОДЖЕНЬ В ТЕРИТОРІАЛЬНІ ГРОМАДИ
- Мандула М.М.** 235
ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПРИ СТВОРЕННІ УМОВ ДЛЯ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОСТІ В СІЛЬСЬКИХ ГРОМАДАХ
- Михайлюта В.В.** 252
УПРАВЛІННЯ МЕДИЧНИМ ЗАКЛАДОМ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СТАНУ: ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ

Молибога Р.М. <i>СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРЕНДІВ</i>	263
Олійник В.В. <i>ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГАЛУЗІ БУДІВНИЦТВА УКРАЇНИ: ПІСЛЯВОЄННЕ ВІДНОВЛЕННЯ</i>	273
Орлова Н.С., Ахмедова О.О. <i>ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ, СОЦІАЛЬНИХ ТА ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВИМУШЕНОЇ МІГРАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ</i>	284
Остапюк В.С. <i>ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНИ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ</i>	297
Пархоменко-Куцевіл О.І. <i>СВІТОВИЙ ДОСВІД ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ</i>	309
Піддубняк О.В. <i>ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РЕСУРСНОГО МЕХАНІЗМУ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ</i>	320
Сачов С.О., Кисенко-Романюк Л.А. <i>ЗАСТОСУВАННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ У ФОРМУВАННІ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕСІВ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ</i>	332
Сидоренко С.В. <i>ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ</i>	346
Статівка Н.В. <i>КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ УДОСКОНАЛЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ</i>	360
Статівка Н.В., Латинін М.А. <i>СИНЕРГІЯ КОРПОРАТИЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ІММІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ: ЯКОЮ БУТИ СТРАТЕГІЇ ЗАЛУЧЕННЯ КВАЛІФІКОВАНОЇ РОБОЧОЇ СИЛИ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ?</i>	372

Терещенко Д.А. 384
*ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ТА ЗАСОБІВ РЕАЛІЗАЦІЇ
ДЕРЖАВНОЇ ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ*

Тимошук Я.В. 396
*ОЦІНКА ПЕРСПЕКТИВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ У ПІСЛЯВОЄННІЙ ВІДБУДОВІ ШЛЯХОМ РЕАЛІЗАЦІЇ
ЕФЕКТИВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ЗАЛІЗНИЧНИХ ВАНТАЖНИХ
ПЕРЕВЕЗЕНЬ*

Ярошовець Т.І. 412
*СИСТЕМА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ В ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ
ВЛАДИ*

СЕРІЯ «Економіка»

Shevchenko A.A., Petrenko O.P., Ziuzina A.Yu. 421
*PECULIARITIES OF STRATEGIC DEVELOPMENT OF ENTERPRISES
UNDER MARTIAL LAW*

Zelenyak V.V., Kaitanskyi I.S., Mazorenko O.V., Yuj Zhun 436
IMPROVEMENT OF STRATEGIC PLANNING AT THE ENTERPRISE

Андрейків Т.Я., Власюк Н.І. 447
*ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ФОРМУВАННЯ
ПОДАТКОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ*

Великочий В.С., Зарічняк А.П., Ресніт О.П., Федорак В.В., Дутчак О.І. 462
*ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ ТА КРЕАТИВНИХ
ІНДУСТРІЙ: БАЗОВІ ПОНЯТТЯ ТА ТЕНДЕНЦІЇ*

Власенко Т.А., Прусова Г.Л., Чуб О.А. 475
*НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МОЛОКОПРОДУК-
ТОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ*

Гарбажій К.С., Степаненко Р.Д., Шер В.А. 486
*ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ*

Глущенко А.М. 496
*ОЦІНКА МОЖЛИВОСТЕЙ ВРАХУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРІОРИТЕТІВ
ПІД ЧАС РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ЕКОНОМІКИ*

- Кримова Н.О., Розумна-Ребдело С.В.** 1228
ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ДОШКІЛЬНОМУ ДИТИНСТВІ
- Лич О.М., Яковицька Л.С., Кокарєва А.М.** 1242
*ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІЛОТІВ ВІЙСЬКОВОЇ
АВІАЦІЇ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ: ПСИХОЛОГІЧНІ ПРАКТИКИ
ЗБЕРЕЖЕННЯ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я*
- Малиш В.Є.** 1256
ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ПОДОЛАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КРИЗИ
- Партико Н.В., Цао Юй** 1269
*ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ ТЕАТРАЛЬНИХ
СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЯК ТВОРЧИХ ОСОБИСТОСТЕЙ*
- Пугач С.С., Візнюк І.М., Долинний С.С., Якименко П.В., Мовчан О.** 1279
*ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ІІІ-ТЕХНОЛОГІЙ В ПСИХОЛОГО-
МЕДИКО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ*
- Склярєнко О.Є.** 1290
*НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІ-
ЛІТАЦІЇ ТА АДАПТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ІЗ ПОСТТРАВМА-
ТИЧНИМ СТРЕСОВИМ РОЗЛАДОМ (ПТСР) В УКРАЇНІ*
- Хохліна О.П.** 1299
*ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗРОБКИ ПСИХОТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ
ЖИТТЄСТІЙКОСТІ ЛЮДИНИ ЗАСОБАМИ РОБОТИ ЗІ СМИСЛОМ
ЖИТТЯ*
- Черевко О.В.** 1313
*ВИВЧЕННЯ ДИНАМІКИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ УМОВ
ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗА РЕЗУЛЬТА-
ТАМИ НАВЧАЛЬНОГО ТРЕНІНГУ*
- Шаповалова А.М.** 1329
ПСИХОЛОГІЯ ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

УДК 354:328.185

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-9\(51\)-1149-1159](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-9(51)-1149-1159)

Бочелюк Віталій Йосипович доктор психологічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри психології та соціальної роботи, Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, вул. Наукового містечка, 59, м. Запоріжжя, 69017, тел.: (066) 292-43-47, <https://orcid.org/0000-0001-8727-3818>

Панов Микита Сергійович доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології, Національний університет біоресурсів і природокористування України, вул. Горіхуватський шлях, 19, м. Київ, 03041, тел.: (050) 936-10-29, <https://orcid.org/0000-0002-5085-8895>

Спицька Ліана Вікторівна доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки, Київський Міжнародний Університет, вул. Львівська, 49, м. Київ, 03179, тел.: (096) 760-26-45, <https://orcid.org/0000-0002-9004-727X>

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ

Анотація. Психологія управління є порівняно новою галуззю психології, під час діяльності якої аналізуються психологічні закономірності щодо управлінської діяльності. Основними аспектами психології управління, з одного боку, є вплив психології окремої людини або групи людей на процес управління, а з іншого боку, аналіз впливу управлінських відносин на психологію окремої людини та/або групи.

У статті розглядаються актуальні питання визначення психології управління та її відповідність сучасним тенденціям розвитку суспільства. Проаналізовані основні підходи розвитку психології управління. Показано, що психологія управління найчастіше лежить в основі вирішення проблем, які виникають у процесі управлінської діяльності. Розглянуто теоретичні основи психології управління з акцентом на визначенні об'єкту, предмету та завдань цієї нової галузі психології. Поряд із аналізом структурних складових психології управління, показаний взаємозв'язок цієї галузі психології з іншими психологічними науками. В основі психології управління лежить концепція людських відносин, а також сучасні теорії менеджменту. Психологія управління акцентує увагу на психологічних аспектах управлінської діяльності.

У контексті відстеження та оцінки реалізації основних аспектів психології управління, виявлено, що її ефективність залежить від взаємодії двох протилежних процесів, які тісно пов'язані між собою – диференціації й інтеграції. Проведена оцінка основних функцій психології управління, а саме: теоретико-пізнавальної, інформаційної, соціокультурної, етнопсихологічної, соціально-психологічної, гуманістичної, прогностичної, а також економічної, соціальної, міжнародної.

Показано, що синергетичним аспектом сучасної психології управління є концепції цілісності, а також основні аспекти соціопсихоінформатики. Без застосування цих аспектів в управлінській діяльності людини неможливо забезпечити ефективний розвиток підприємства.

Ключові слова: психологія управління, наука, керівник, управлінська діяльність, організація.

Bocheliuk Vitalii Yosypovych Full Doctor in Psychology, Professor, Honored Education Worker of Ukraine, Head of the Psychology and Social Work Department of Municipal Institution of Higher Education «Khortytsia National Educational Rehabilitation Academy» of Zaporizhzhia Regional Council, Naukovoho mistechka St., 59, Zaporizhzhya, 69017, tel.: (066) 292-43-47, <https://orcid.org/0000-0001-8727-3818>

Panov Mykyta Serhiyovych Full Doctor in Psychology, Professor, Professor of the Department of Psychology of National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Horikhuvatskyi shliakh Str. 19, building 1, of. 12, Kyiv, 03041, tel.: (050) 936-10-29, <https://orcid.org/0000-0002-5085-8895>

Spytska Liana Viktorivna Full Doctor in Psychology, Professor, Professor of the Department of Psychology and Pedagogy of Kyiv International University, L'vivs'ka Str. 49, Kyiv, 03179, tel.: (096) 760-26-45, <https://orcid.org/0000-0002-9004-727X>

THEORETICAL FOUNDATIONS OF MANAGEMENT PSYCHOLOGY

Abstract. Management psychology is a relatively new branch of psychology, during which psychological regularities are analyzed in relation to management activities. The main aspects of management psychology are, on the one hand, the influence of the psychology of an individual or a group of people on the management process, and on the other hand, the analysis of the influence of management relations on the psychology of an individual and/or group.

The article deals with the topical issues of defining the psychology of management and its relevance to modern trends in the development of society. The main approaches to the development of management psychology are analyzed. It is shown that the psychology of management is most often the basis of solving problems that arise in the process of management activity. The theoretical foundations of management psychology are considered with an emphasis on defining the object, subject and tasks of this new field of psychology. Along with the analysis of the structural components of management psychology, the relationship between this branch of psychology and other psychological sciences is shown.

In the context of tracking and evaluating the implementation of the main aspects of management psychology, it was found that its effectiveness depends on the interaction of two opposite processes that are closely related - differentiation and integration. The main functions of management psychology were evaluated, namely: theoretical-cognitive, informational, socio-cultural, ethno-psychological, social-psychological, humanistic, prognostic, as well as economic, social, international. Management psychology is based on the concept of human relations, as well as modern management theories. Management psychology emphasizes the psychological aspects of management activity.

It is shown that the concepts of integrity, as well as the main aspects of sociopsychoinformatics, are a synergistic aspect of modern management psychology. Without the application of these aspects in the managerial activity of a person, it is impossible to ensure the effective development of the enterprise.

Keywords: psychology of management, science, manager, managerial prowess, organization.

Постановка проблеми. Цінностями будь-якої фірми, компанії, організації чи підприємства є не тільки активи та вироблена продукція, але й досвід, кваліфікація, креативність і компетентність співробітників [1]. Вирішення багатьох проблем на підприємстві багато в чому залежить від правильної управлінської діяльності. Управлінська діяльність – це реалізація функцій управління, в основі яких лежать планування, прогнозування та мотивування працівників для ефективного виконання, поставлених на них, завдань [2]. Правильне та повне розуміння суті та змісту управлінської діяльності дозволить вирішити проблеми управління на тому чи іншому підприємстві. Оскільки головною ланкою в системі управління вважається керівник, то на нього покладається обов'язок створити позитивну і продуктивну атмосферу в колективі. Саме така атмосфера забезпечується психологією, як однією з складних напрямів діяльності людини, у результаті якої персоніфіковані відносини між людьми, об'єднані процесом праці [3].

Психологічний та соціально-психологічний аспекти в управлінні персоналом визначають конкретну модель поведінки керівника – авторитарну, демократичну або ліберальну позиції. Дослідження теоретичних основ психології управління дасть уявлення про застосування різних стилів лідерства, що впливатиме на поведінку та продуктивність працівників на підприємстві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасна психологія управління сформувалася за умов розвитку економічних наук, суспільних наук, наукового управління, психології праці та соціальної психології. Вважається, що кожна із цих дисциплін зробила свій внесок у розвиток психології управління. При цьому сформулювалися завдання і предмет цієї галузі психології [4].

На певних етапах розвитку психології управління вивчалися різні аспекти. Так, в роботі [5] вивчалися соціально-психологічні питання виробничих груп і колективів. Зверталася увага на психологічні особливості діяльності керівника. При цьому робився акцент не лише на психологічних проблемах добору керівних кадрів, але й на психолого-педагогічних особливостях їх підготовки і перепідготовки.

McCormack K.P. and Johnson W.C. [6] робили акцент на функціонально-структурний аналіз управлінської діяльності. При цьому також досліджувалися соціально-психологічні аспекти виробничих і управлінських колективів, проводився аналіз психологічних проблем взаємовідносин у колективі.

Одним із завдань психології управління є вивчення сукупності психічних явищ і відносин в організації. У дослідженнях Шабуніної В. В. та ін. [7] робиться акцент на психологічних факторах, які впливають на ефективність діяльності керівників. Вивчаються психологічні особливості, що сприяють прийняттю індивідуальних і групових рішень. Водночас, детально вивчаються психологічні проблеми лідерства.

Аналіз сучасної наукової літератури з психології, менеджменту, міжнародної економіки та соціології показав, що на даний час відсутня єдина точка зору щодо структури і завдань психології управління [1–7], що робить актуальним вивчення теоретичних основ психології управління. Психологічні науки роблять значний внесок в управлінську діяльність, оскільки саме розуміння психології управління є тим фактором, який не тільки об'єднує людей, але й стимулює їх до роботи та інтегрує в групування в єдину цілу структуру.

Все вище вказане вказує на той факт, що психологія управлінської діяльності та її тенденції розвитку є центром уваги науковців, бізнесменів і менеджерів. На сучасному етапі розвитку суспільства психологія управління потребує певної конкретизації й уточнення щодо розуміння її предмета. Існує брак систематизованих досліджень, які б повною мірою оцінили значення

психології управління в організованій діяльності людей, які об'єднані загальними інтересами, цілями, цінностями та підпорядковані певним правилам і нормам організації. При цьому співробітники виконують спільну роботу відповідно до економічних, соціальних, технологічних, корпоративних та організаційних вимог [5]. Норми та правила, які діють в організації, сприяють розвитку особливих психологічних відносин між людьми. Тому, виникає необхідність у наукових напрацюваннях у цьому напрямку, що зумовило вибір тематики даного дослідження.

Мета статті – вивчення теоретичних основ та особливостей розвитку психології управління, а також обґрунтування її значення в забезпеченні універсальних функцій управлінської діяльності.

Виклад основного матеріалу. Сфера управління як наука сьогодні вийшла за межі економіки і промислових підприємств. Управління розглядається як цілеспрямований вплив на систему та здійснюється через присутність людини в процесі управління [1]. Тому, психологічний компонент та індивідуальні особливості людини вносять свій вклад у діяльність. Постійні зміни в системі управління сприяють змінам нормативних вимог до керівників. Тут враховується технічні компетентності, здатність орієнтуватися у зростаючих інформаційних потоках [7]. Керівники повинні вміти використовувати засоби ділового спілкування та регулювати взаємовідносини у створеному працездатному колективі, до складу якого входять люди, які дотримуються різних принципів і цінностей. Керівник – це особистість, яка здійснює перспективне і поточне планування, підвищує культуру праці, впливає на ефективність використання суспільних ресурсів, регулює взаємовідносини в колективі та робить багато іншого [8].

Вище зазначені вимоги до керівників зумовили розвиток психології управління. Встановлено, що психологія управління в процесі свого розвитку характеризувалася вченими з різних позицій. Перші підходи розвитку психології управління визначалися як розширене розуміння інженерної психології, в основі якої лежали соціотехнічні системи. Тобто, існував, так званий, інженерно-психологічний підхід у визначенні предмета психології управління. Основний постулат цього підходу – відсутність відмінностей між діяльністю оператора і діяльністю керівника. При цьому не враховувалися індивідуальні особливості особистості та своєрідність групи людей як об'єктів управління. Відповідно до цього напрямку предметом психології управління були такі аспекти: психологічні особливості елементів управлінської діяльності, вплив процесів переробки й генерування інформації на процес управління, психологічні особливості структури та організації управлінської діяльності [9].

Відповідно до соціально-психологічного підходу, предметом психології управління стали соціально-психологічні особливості діяльності керівника. Тут враховувався той аспект, що керівник вступає у взаємодію із членами соціального оточення на підприємстві. Тому, акцентувалася увага на пошуку у керівників таких рис, які б сприяли різним способам взаємодії з підлеглими, що і визначає ефективність керівництва. Даний підхід враховував актуалізацію психологічних особливостей не лише керівника, але й групи підлеглих в системі управління. Проте недостатньо зверталася увага на загальних закономірностях управлінської діяльності [6].

Сьогодні психологія управління розглядається як самостійна наукова дисципліна, предметом вивчення якої є індивідуальна та спільна управлінська діяльність керівників. За даними Harold J. et al. [10] психологія управління вивчає психіку людини, психологічні характеристики управлінської діяльності керівника. При цьому проводиться аналіз якостей керівника, які необхідні для проведення успішної управлінської діяльності.

Водночас об'єктом психології управління є індивідуальна і спільна діяльність людей, яка організовується на підприємстві. При цьому працівники об'єднуються у своїй діяльності єдиною метою, загальними інтересами, цінностями. Відбувається підпорядкування цих працівників певним правилам і нормам, які діють в організації. Люди виконують спільну роботу відповідно до економічних, соціальних, технологічних, корпоративних, правових та організаційних вимог. Правила і вимоги, які склалися на підприємстві, сприяють особливим психологічним відносинам між людьми [4].

Аналіз теоретичних основ психології управління показав, що ця наука вивчає психологічні особливості діяльності одного керівника, або групи керівників. При цьому формується програма діяльності підлеглих, що сприятиме спрямованим змінам стану керованого об'єкта в тому чи іншому напрямку. Тому, психологія управління вивчає психологічний стан людей, які входять в самостійні організації. Оцінюються стосунки на підприємстві, в якому співробітники об'єднані загальним порядком, несуть моральну, матеріальну, соціальну, психологічну та правову відповідальність. Саме психологічні закономірності управлінської діяльності на підприємстві вивчає психологія управління [9, 11].

Як галузь психології, психологія управління створює психологічні знання, які потім можуть застосовуватися при вирішенні проблем в управлінській діяльності організації.

Психологія управління охоплює наступне коло завдань [12]:

1. Виявляє і досліджує особливості керівника, специфіку управлінської діяльності, психологічні особливості взаємодії керівника з підлеглими та керівника з іншими керівниками.

2. Вивчає особливості стилів керівництва та психологічні проблеми в процесі управління.

3. Оцінює психологічні особливості управління цілими організаціями або групами (формальними і неформальними). Аналізує фактори, які впливають на ефективність роботи групи. Після аналізу розробляються рекомендації щодо управління неформальними групами.

4. Проводить психологічний аналіз засад управлінської діяльності та особливості прийняття управлінських рішень. При цьому береться до уваги ділове спілкування та ведення переговорів.

5. Аналізує психологічні основи управління людськими ресурсами, психологічні особливості добору кадрів, оцінює діяльність персоналу.

Оскільки психологія управління зародилася на перехресті таких психологічних дисциплін як психологія особистості, психологія кар'єри, соціальна психологія, практична психологія, вікової і педагогічна психології, психологія бізнесу, економічна психологія, то вона взаємопов'язана з ними (рис.1) [13].

Рис.1. Взаємозв'язок психології управління з іншими психологічними науками

Особливості взаємозв'язку психології управління з іншими психологічними дисциплінами полягають в тому, що психологія управління послуго-

вується знаннями й різноманітними методологічними прийомами цих психологічних наук. Водночас, психологія управління збагачує ці науки своїми спостереженнями й узагальненнями. Зауважимо, що психологія управління розвивається у нерозривному зв'язку із багатьма суспільними науками, зокрема, такими як економіка, соціологія, юриспруденція, політологія, педагогіка. Також спостерігається взаємозв'язок з тими науками, які сфокусовані на проблемах управління виробництвом, вивчають підприємницьку та бізнесову діяльність [14].

Психологія управління є результатом взаємодії двох протилежних процесів, які тісно пов'язані між собою – диференціації й інтеграції. Диференціація поділяє психологію управління на складові, а інтеграція поєднує психологію управління з іншими галузями знань, які не обов'язково є психологічними [6].

Сучасну психологію управління диференціюють на такі розділи:

- психологія особистості в управлінні;
- психологія управлінської діяльності та її організації;
- соціально-психологічні особливості управління;
- психологія управління людськими ресурсами;
- психологія управління організацією та її структурними підрозділами;
- психологія управління рекламною діяльністю (рис. 2) [14, 15].

Рис. 2. Структурні складові психології управління

Враховуючи той факт, що психологія управління є самостійною галуззю знань, то вона виконує різноманітні функції. Так, *теоретико-пізнавальна функція психології управління* полягає в накопиченні знань з можливих проблем управління. Далі ці знання систематизуються й аналізуються, що сприяє об'єктивній оцінці відносин в організованій спільноті. При цьому отримується інформація про різноманітні процеси в системі управління, оцінюються явища з позицій інтересів людини. За допомогою *інформаційної функції* психології управління систематизована інформація відтворює діяльність та ділові контакти учасників управлінського процесу. *Соціокультурна та етнопсихологічна функції* психології управління вивчають соціальні та психологічні особливості управлінської культури [5].

Систематизацію знань з проблем ділового спілкування і взаємодії учасників управлінського процесу здійснює *соціально-психологічна функція*. *Гуманістична функція психології управління* полягає в дотриманні норм етики і моралі щодо особистості в процесі здійснення управлінської діяльності. *Прогностична функція* психології управління передбачає формування психологічних прогнозів щодо розвитку організації, стану персоналу та керівника. Завдяки *прикладній функції* психології управління на основі теоретичних та емпіричних знань управлінського процесу розробляються практичні рекомендації щодо різноманітних аспектів управлінської діяльності. Це дозволяє поліпшити роботу керівників та усієї системи управління. При цьому робляться психологічні та соціально-психологічні прогнози щодо майбутнього управління.

Слід зауважити, що для розвитку психології управління базовими є не лише психологічні науки, але й питання загальної системи управління. Тому, психологія управління також пов'язана з економічними, соціальними та іншими науками. Завдяки таким взаємозв'язкам психологія управління ще й виконує економічну, соціальну та міжнародну функції. *Економічна функція управління* сприяє підвищенню продуктивної взаємодії персоналу на всіх рівнях. При цьому можна уникнути фінансових криз. Завдяки *соціальній функції управління* знижується рівень соціальної напруги та конфліктності на підприємстві. *Міжнародна функція управління* забезпечує зміцненням позицій підприємства в зовнішньо-економічних відносинах.

Отже, функції психології управління забезпечують ефективне функціонування та розв'язання проблем у системі управління.

Психологія управління має певну сукупність категорій, які класифікують на кілька груп, з урахуванням певних сутнісних параметрів, а саме:

- 1) відображається природа психічного стану людини та особливості її відносин в організованій діяльності;
- 2) аналізується психологія організації в управлінні;

- 3) відтворюються психологічні особливості управлінської діяльності;
- 4) охарактеризовується соціально-психологічна, соціокультурна та етно-психологічна сфери управлінської діяльності;
- 5) здійснюється зв'язок зі сферою власне управління;
- 6) відтворюються психологічні особливості становлення і розвитку керівника підприємства та його управлінської кар'єри [7, 15].

Отже, психологія управління спрямована на психічно керовану діяльність людини. Основні аспекти психології управління знайшли своє відображення не лише в соціально-психологічній роботі менеджера, алей в застосуванні морально-етичних принципів управління. При цьому важливо використовувати знання й основні положення психотерапії в управлінській діяльності. Синергетичним аспектом сучасної психології управління є концепції цілісності, а також основні аспекти соціопсихоінформатики. Без застосування цих аспектів в управлінській діяльності людини неможливо забезпечити ефективний розвиток підприємства.

Висновки. Психологія управління, як галузь психології оперує фундаментальними поняттями, які відображають зв'язки і відносини в організованій діяльності людей. Це відносно молода наука, тому формування системних категорій до кінця ще не завершене. Існує декілька опорних категорій, навколо яких концентруються інші категорії та створюється відповідна проблематика.

Психологія управління тісно взаємопов'язана з теорією наукового управління, соціальною психологією управління та психологією управлінської кар'єри. В основі психології управління лежить концепція людських відносин, а також сучасні теорії менеджменту. Психологія управління акцентує увагу на психологічних аспектах управлінської діяльності.

Література:

1. Dzurina M. Company vision, mission and values in the process of strategic planning. *European journal of economics and management*. 2017. № 6(3). P. 75–85.
2. Proskurnina N. The state regulation as a factor of the organizational-economic mechanism of management of the foreign economic activity of enterprise. *Business Inform*. 2023. № 2(541). P. 56–61.
3. Iastremska O., Stokovych H., Dzenis O., Shestakova O. and Uman T. Investment and innovative development of industrial enterprises as the basis for the technological singularity. *Problems and Perspectives in Management*. 2019. № 17(3). P. 477–491.
4. Малукіна А. Психологія управлінської діяльності та її тенденції. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 62. С. 1–5.
5. Van Zomeren M., Iyer A. Introduction to the social and psychological dynamics of collective action. *Journal of social*. 2009. № 65(4). P. 645–660.
6. McCormack K. P., Johnson W. C. Supply chain networks and business process orientation: advanced strategies and best practices. 2016. *CRC Press*. 240 p.
7. Шабуніна В. В., Саранча В. І., Тур О. М. Вплив соціально-психологічних чинників інформаційної діяльності на прийняття управлінських рішень. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2023. № 4. С. 5–13.

8. Van Der Voort H., de Bruijne M., Steenhuisen B. Roles of risk managers: understanding how risk managers engage in regulation. *European Journal of Risk Regulation*. 2019. № 10(2). P 1–17.
9. Shenge N. A. Managerial psychology. In book: *A Compendium of Psychology*. 2014. P. 1–24.
10. Harold J., Leavitt, Homa B. Managerial Psychology. *Managing Behavior in Organizations*. 2017. 361 p.
11. Dzenis O. Investment and innovative development of industrial enterprises as the basis for the technological singularity. *Problemi ta perspektivi menedzhmentu*. 2019. № 17(3). P. 477–491.
12. Dubach I. L. The analytical aspects of personnel management in the foreign economic activity of enterprise. *Biznes Inform*. 2023. № 3. P. 199–205.
13. Tovmasyan G. The role of managers in organizations: psychological aspects. *Business Ethics and Leadership*. 2017. № 1 (3). P. 20–62.
14. Proskurnina N. V. State regulation as a factor of the organizational-economic mechanism of management of the foreign economic activity of enterprise. *Business Inform*. 2023. № 2. P. 56–61.
15. Okal B. O., Ambuyo B. A., Amukowa D. N. The Functionality of Four Temperaments and Communication Theories towards the Realization of Peaceful General Elections in Kenya. *Journal of Sociological Research*. 2012. № 3(1). P. 57–58.

References:

1. Dzupina M. (2017) *Company vision, mission and values in the process of strategic planning*. European journal of economics and management. № 6 (3). P. 75–85.
2. Proskurnina N. (2023) *The state regulation as a factor of the organizational-economic mechanism of management of the foreign economic activity of enterprise*. Business Inform. № 2(541). P. 56–61.
3. Iastremska O., Strokovych H., Dzenis O., Shestakova O. and Uman T. (2019) *Investment and innovative development of industrial enterprises as the basis for the technological singularity*. Problems and Perspectives in Management. № 17(3). P. 477–491.
4. Malyukina A. (2024) *Psykhologhiya upravlins'koyi diyal'nosti ta yiyi tendentsiyi [Psychology of managerial activity and its trends. Economy and society]*. Ekonomika ta suspil'stvo. Vyp. 62. 1–5 [in Ukrainian].
5. Van Zomeren M., Iyer A. (2009) Introduction to the social and psychological dynamics of collective action. *Journal of social*. № 65(4). P. 645–660.
6. McCormack K. P., Johnson W. C. (2016) Supply chain networks and business process orientation: advanced strategies and best practices. *CRC Press*. 240 p.
7. Shabunina V. V., Sarancha V. I., Tur O. M. (2023) *Vplyv sotsial'no-psykholohichnykh chynnykiv informatsynoyi diyal'nosti na pryynyattya upravlins'kykh rishen' [Influence of socio-psychological factors of information activity on managerial decision-making]*. Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiya. № 4. 5–13 [in Ukrainian].
8. Van Der Voort H., de Bruijne M., Steenhuisen B. (2019) Roles of risk managers: understanding how risk managers engage in regulation. *European Journal of Risk Regulation*. № 10(2). 1–17.
9. Shenge N. A. (2014) Managerial psychology. In book: *A Compendium of Psychology*. 1–24.
10. Harold J., Leavitt, Homa B. (2017) Managerial Psychology. *Managing Behavior in Organizations*. 361 p.
11. Dzenis O. (2019) Investment and innovative development of industrial enterprises as the basis for the technological singularity. *Problemi ta perspektivi menedzhmentu*. 17(3). 477–491.
12. Dubach I. L. (2023) The analytical aspects of personnel management in the foreign economic activity of enterprise. *Biznes Inform*. 3. 199–205.
13. Tovmasyan G. (2017) The role of managers in organizations: psychological aspects. *Business Ethics and Leadership*. 1 (3). 20–62.
14. Proskurnina N. V. (2023) State regulation as a factor of the organizational-economic mechanism of management of the foreign economic activity of enterprise. *Business Inform*. 2. 56–61.
15. Okal B. O., Ambuyo B. A., Amukowa D. N. (2012) The Functionality of Four Temperaments and Communication Theories towards the Realization of Peaceful General Elections in Kenya. *Journal of Sociological Research*. 3(1). 57–58.